



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ  
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

---

**О П Р Е Д Е Л Е Н И Е № 1**

София, 23 януари 2026 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Павлина Панова

Членове: Надежда Джелепова

Атанас Семов

Красимир Влахов

Янаки Стоилов

Соня Янкулова

Борислав Белазелков

Десислава Атанасова

Галина Тонева

Сашо Пенев

Невин Фети

Орлин Колев

при участието на секретар-протоколиста Росица Симова разглежда в закрито заседание на 23 януари 2026 г. конституционно дело №21/2025 г., докладвано от съдия Атанас Семов.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България във фазата по допустимост по чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд (ЗКС).

Делото е образувано на 22.12.2025 г. по искане на 51 народни представители от 51-вото Народно събрание за установяване на противоконституционност на „Решението на Народното събрание за невземане на решение за произвеждане на национален референдум по предложението, внесено от президента на Република България на 12 май 2025 г. с въпрос: „Съгласни ли сте България да въведе единната европейска

валута „евро“ през 2026 г.“ и за установяване на съответствие на „така поставения въпрос „Съгласни ли сте България да въведе единната европейска валута „евро“ през 2026 г.“ на Конституцията на Република България и на ограниченията по чл. 9, ал. 2, ал. 3 и ал. 4 ЗПУГДВМС, както и на Договора за функциониране на ЕС“.

Оспореното решение на Народното събрание е обнародвано в Държавен вестник, бр. 104 от 05.12.2025 г., под заглавието „Решение по предложението за произвеждане на национален референдум, внесено от президента на Република България на 12 май 2025 г.“.

Вносителят на искането твърди, че това решение противоречи на чл. 1, ал. 2, чл. 4, ал. 1 и чл. 5, ал. 1 от Конституцията, на чл. 1, ал. 2, изр. 2, пр. 1, чл. 4, ал. 1, чл. 13, ал. 7 и 8 от Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление (ЗПУГДВМС), както и на международни договори, по които България е страна. Според него с оспорваното решение се нарушават не само основни принципи на прякото участие на гражданите в управлението, „но и се суспендират конституционни права на българските граждани“.

Вносителят твърди засягане на принципа на правовата държава с оглед на съществени нарушения при приемането на решението, тъй като предложението за референдум не е било разгледано от „ресорна водеща комисия“, не е съставен мотивиран доклад, не е изготвен и предложен проект на решение, който да бъде обсъден в пленарна зала, не е участвал представител на вносителя на предложението (президента), който да представи мотивите за него, и не е мотивиран отказът за произвеждане на референдум. Изтъква и че на гласуване в Народното събрание е подложено самото предложение на президента, а не проект на решение, което смята за нарушение на чл. 84, т. 5 от Основния закон. Обобщава, че съвкупността от тези нарушения противоречи не само на Конституцията, но и на Правилника за организацията и дейността на Народното събрание и на ЗПУГДВМС.

Като последици определя ограничаване на конституционното правомощие на президента да инициира провеждане на национален референдум и възпрепятстване на „произнасянето от страна на суверена“.

Конституционният съд, за да се произнесе по допустимостта на искането, взе предвид следното:

Искането е направено от субект на инициатива съгласно чл. 150, ал. 1 от Конституцията.

Искането от формална страна е съобразено с изискванията на чл. 17, ал. 1 от Закона за Конституционен съд (ЗКС) и на чл. 18, ал. 1 и 2 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд (ПОДКС).

Иска се установяване на противоконституционност на решение на Народното събрание, което е правомощие на Конституционния съд по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията, и установяване на съответствие на съдържащия се в предложението до Народното събрание за произвеждане на национален референдум въпрос „Съгласни ли сте България да въведе единната европейска валута „евро“ през 2026 г.“ с Конституцията, със ЗПУГДВМС, както и с Договора за функционирането на Европейския съюз.

Предложението на президента за произвеждане на национален референдум с въпрос „Съгласни ли сте България да въведе единната европейска валута „евро“ през 2026 г.“ е внесено в Народното събрание на 12.05.2025 г.

На 8 юли 2025 г. е прието Решение (ЕС) 2025/1407 на Съвета от 8 юли 2025 година относно приемането на еврото от България, считано от 1 януари 2026 г. (обнародвано в Официалния вестник на Европейския съюз, L/14.7.2025). Според неговия чл. 1 „България изпълнява необходимите условия за приемане на еврото. Дерогацията, посочена в член 5 от Акта за присъединяване от 2005 г., се отменя, считано от 1 януари 2026 г.“. На 8 юли 2025 г. е приет и Регламент (ЕС) 2025/1408 на Съвета от 8 юли 2025 година

за изменение на Регламент (ЕО) № 974/98 по отношение на въвеждането на еврото в България (обнародван в Официалния вестник на Европейския съюз, L/14.7.2025). С неговия чл. 1 се изменя „приложението към Регламент (ЕО) № 974/98“ като се добавя, че единната валута евро се въвежда в България от 1 януари 2026 г. Тези два акта влизат в сила на 1 януари 2026 г. По този начин процедурата по въвеждане на еврото в България юридически приключва.

Национален референдум може да се произвежда само по въпроси от компетентността на Народното събрание. В Решение №3/2024 г. по к. д. №13/2023 г. Конституционният съд посочва: „[н]ационалният референдум, като начин за пряко осъществяване на държавната власт от народа, решава пряко въпроса, поставен на референдум. Това решение, обективизиращо народната воля по различни въпроси относно общите дела, е определящо за действията, които трябва да предприеме компетентният държавен орган, за да осъществи неговото изпълнение. [...] Смисълът на един национален референдум е непосредствено изразената воля на суверена по въпроси от кръга на компетентност на Народното събрание и произведен въз основа на негово решение (чл. 84, т. 5 от Конституцията) да обвърже народното представителство с предприемане на действия за нейната реализация. Ако въпросът, предмет на предложението за национален референдум, не е от компетентността на Народното събрание, исканият от суверена резултат не би могъл да бъде постигнат, защото парламентът не би могъл да приведе в действие, да осъществи решението, взето чрез националния референдум, а суверенът не може сам да изпълни взетото на референдума решение. Именно това конституционно изискване установява и чл. 9, ал. 1 ЗПУГДВМС“.

Решението, прието в резултат от произведен референдум, следва да бъде изпълнимо. Без това националният референдум не би могъл да изпълни своето предназначение – вотът на гражданите да бъде зачетен,

произвеждайки правен ефект. „Обратният подход означава да се произвеждат референдуми по всякакви въпроси, включително такива, за които изначално е известно, че няма да породят пряко правно действие, а това може да доведе до използване на пряката демокрация за цели, противни на самата нея. С вота на гражданите не може да се спекулира чрез формирането на правно неоправдани очаквания“ (Решение №9/2016 г. по к. д. №8/2016 г.).

В разглеждания случай оспореното решение на Народното събрание представлява отказ да приеме решение за произвеждане на национален референдум с въпрос, произнасянето по който не може да породи правни последици, тъй като единият възможен отговор (България да не въведе еврото през 2026 г.) не може да ревизира решение, което не се взима едностранно от Република България, а правните последици на другия възможен отговор (България да въведе еврото през 2026 г.) дори са настъпили. По същите съображения и решение на Народното събрание за произвеждане на референдум с така предложения въпрос също не би било годно да породи правния ефект, който предложението за произвеждане на референдум цели: решаване на въпроса дали еврото да се въведе през 2026 г. Поради това не е налице конституционен спор, който да бъде годен предмет на производство пред Конституционния съд, и разглежданото искане в тази му част е недопустимо.

Второто конкретно искане на вносителя е за установяване на съответствие на „така поставеният въпрос: „Съгласни ли сте България да въведе единната европейска валута „евро“ през 2026 г. ?“ с Конституцията на Република България, с ограниченията по чл. 9, ал. 2, ал. 3 и ал. 4 ЗПУГДВМС, както и с Договора за функциониране на ЕС“.

В Решение №9/2016 г. по к.д. №8/2016 г. Конституционният съд е посочил: „[о]т конституционноправна гледна точка и с оглед предмета на конкретния конституционен спор, не би могло да се говори за

противоконституционни въпроси [...]. Противоречащ на Конституцията би могъл да бъде оспореният акт на парламента – изцяло или частично“. Съдът не намира основание да се отклони от своята практика. Искане Конституционният съд да се произнесе отделно по съответствието с Конституцията на въпрос, съдържащ се в предложението за произвеждане на национален референдум, не може да бъде предмет на преценка за конституционосъобразност от Конституционния съд извън произнасянето по решението на Народното събрание по предложението за произвеждане на национален референдум със съответния въпрос, независимо от съдържанието на това решение – за произвеждане на референдум или за отхвърляне на предложението (в този смисъл Решение №3 от 08. 02. 2024 г. по к. д. №13/2023 г.).

Поради това отделно обсъждане на второто искане на вносителя извън преценката по допустимостта на оспорването на решението на Народното събрание е лишено от основание.

Предвид изложеното Конституционният съд приема, че искането, по което е образувано конституционно дело №21/2025 г., не следва да бъде допуснато за разглеждане по същество.

По посочените съображения и на основание чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд, Конституционният съд

## **О П Р Е Д Е Л И:**

Отклонява искането на 51 народни представители от 51-вото Народно събрание за установяване на противоконституционност на „Решението на Народното събрание за невземане на решение за произвеждане на национален референдум по предложението, внесено от президента на Република България на 12 май 2025 г. с въпрос: „Съгласни ли сте България да въведе единната европейска валута „евро“ през 2026 г.?“ и за

установяване на съответствие на „така поставения въпрос „Съгласни ли сте България да въведе единната европейска валута „евро“ през 2026 г. ?“ на Конституцията на Република България и на ограниченията по чл. 9, ал. 2, ал. 3 и ал. 4 ЗПУГДВМС, както и на Договора за функциониране на ЕС“.

Прекратява производството по конституционно дело №21/2025 г.

Връща искането на вносителя с копие от определението.

Председател:

Павлина Панова

Членове:

Надежда Джелепова

Десислава Атанасова

Атанас Семов

Галина Тонева

Красимир Влахов

Сашо Пенев

Янаки Стоилов

Невин Фети

Соня Янкулова

Орлин Колев

Борислав Белазелков